

Būvspeciālistu kompetences novērtēšana un patstāvīgās prakses uzraudzība

Vaira Ronimoisa
Latvijas Būvinženeru savienības
Būvniecības speciālistu sertifikācijas institūcijas
Galvenā administratora vietniece
2020.gada 26.jūnijā

Latvijas Būvinženeru savienības struktūrvienība Būvniecības speciālistu sertifikācijas Institūcija veic:

- Būvspeciālistu sertifikātu piešķiršanu,
- Būvspeciālistu darbības sfēru paplašināšanu,
- Būvspeciālistu patstāvīgās prakses uzraudzību,
t.sk. sūdzību izskatīšanu par būvspeciālistiem.

Atbilstoši deleģējuma līgumam un pamatojoties uz LATAK akreditāciju

LBS BSSI veic būvspeciālistu kompetences novērtēšanu un patstāvīgās prakses uzraudzību šādās būvniecības darbības **reglamentētās jomās un sfērās:**

1. Inženierizpēte
2. Projektēšana
 - a) Ēku konstrukciju projektēšana
 - b) Ceļu projektēšana
 - c) Tiltu projektēšana
3. Būvdarbu vadīšana
 - a) Ēku būvdarbu vadīšana
 - b) Restaurācijas būvdarbu vadīšana
 - c) Ceļu būvdarbu vadīšana
 - d) Tiltu būvdarbu vadīšana
4. Būvuzraudzība
 - a) Ēku būvdarbu būvuzraudzība
 - b) Restaurācijas būvdarbu būvuzraudzība
 - c) Ceļu būvdarbu būvuzraudzība
 - d) Tiltu būvdarbu būvuzraudzība

Prasības būvspeciālista sertifikāta iegūšanai

1. Prakses ilgums, kas nepieciešams, lai iegūtu būvprakses sertifikātu

Būvdarbu jomas nosaukums	Izglītība	Ministru kabineta noteikumi Nr. 169
Projektēšana	A-2	2 gadi būvspeciālista uzraudzībā jāizpilda minimālā praktiskā darba pieredzes programma (pēdējo 7 gadu periodā)
Inženierizpēte	A-2	
Būvdarbu vadīšana, būvuzraudzība	A-2 A-1	
Patatvīgās prakses tiesības vairs nevar iegūt būvspeciālisti ar vidējo profesionālo izglītību		

Būvspeciālista sertifikātu būvuzraudzības specialitātē var iegūt:

- Persona, kas pildījusi būvvaldes vadītāja, būvinspektora vai būvinspektora palīga amatu (MK noteikumu Nr. 169 16. punkts), pie nosacījuma, ka tā izpildījusi minimālo praktiskā darba pieredzes programmu būvspeciālista sertifikāta saņemšanai.
- LBS BSSI ieskatā šajā MK Nr. 169 16. punktā būtu jānorāda, ka sertifikācijas institūcija pati var izvērtēt arī citu būvniecības speciālistu pienākumu atbilstību profesionālās darbības pamatuzdevumiem saskaņā ar būvinženieru un būvdarbu vadītāju standartu, lai minimālo praktiskā darba pieredzi varētu ieskaitīt būvinženiekiem, kas tiek nodarbināti ne vien būvvaldēs, bet dažādās valsts un pašvaldību iestādēs.

Prasības būvspeciālista sertifikāta iegūšanai

2. Kompetences pārbaude - eksāmens

- Pēc minimālā praktiskā darba pieredzes programmas apguves eksperts izvērtē praktiskā darba pieredzi.
- Ja slēdziens ir pozitīvs, tad pretendents tiek uzaicināts uz kompetences pārbaudi - eksāmenu.
- Ja eksāmens tiek nokārtots, tad LBS BSSI pieņem lēmumu piešķirt sertifikātu atbilstošajā būvdarbu sfērā un jomā

Būvspeciālista pienākumi, veicot patstāvīgo praksi

- Būvspeciālistam līdz kārtējā gada 1. aprīlim jānomaksā BSSI viņa profesionālās darbības uzraudzības gada maksa, kā arī maksājums par standartu izmantošanu
- Būvspeciālistu reģistrā uzturēt aktuālu savu kontaktinformāciju
- Līdz kārtējā gada 1. aprīlim būvspeciālistam reģistrā ir jāievada info par iepriekšējā kalendāra gadā veikto patstāvīgo praksi
- Līdz kārtējā gada 1. aprīlim būvspeciālistam reģistrā ir jāievada info par iepriekšējā kalendāra gadā apgūtajām profesionālās pilnveides programmām

LBS BSSI veicamās būvspecialistu pārbaudes:

- LBS BSSI darbinieki katru gadu,
- Ne retāk kā reizi piecos gados tiek veikta būvspeciālista patstāvīgās prakses pārbaude, to veic LBS BSSI nozīmēts eksperts,
- Katru gadu 1% no būvspeciālistiem tiek veikta padziļinātā pārbaude; t.i. būvobjektā uz vietas,
- Padziļināto pārbaudi veic arī gadījumos, kad par būvspeciālistu ir ienākusi pamatota sūdzība.

Būvspeciālista patstāvīgajā praksē (būvuzraudzībā un būvdarbu vadīšanā) tiek ieskaitīta:

- Prakse personām, kas pildījušas būvvaldes vadītāja, būvinspektora vai būvinspektora palīga amatu (MK noteikumu Nr. 169 16. punkts).
- LBS BSSI ieskatā šajā MK Nr. 169 16. punktā būtu jānorāda, ka sertifikācijas institūcija pati var izvērtēt būvniecībā nodarbinātā būvspeciālista pienākumu atbilstību profesionālās darbības pamatuzdevumiem, lai būvprakse tiktu ieskaitīta arī būvinženieriem, kas tiek nodarbināti ne vien būvvaldēs, bet dažādās valsts un pašvaldību iestādēs.

Ja būvspeciālists **nav izpildījis** iepriekš minētos nosacījumus:

- Nav pietiekošas būvprakses, t.i. 3 gadi 5 gadu periodā, tad viņam jākārtos profesionālo zināšanu pārbaude - eksāmens,
- Nav pietiekošā līmenī apgūta profesionālā pilnveide, tad viņam jākārtos profesionālo zināšanu pārbaude - eksāmens.

Kompetences iestāde, veicot šo pārbaudi, var pieņemt sekojošus lēmumus:

- Izteikt brīdinājumu,
- Apturēt sertifikāta darbību uz laiku,
- Atjaunot sertifikāta darbību,
- Anulēt sertifikātu,
- Noteikt kompetences pārbaudes iestādes noteiktajā termiņā kārtot eksāmenu zināšanu pārbaudei.
- Atzīt būvpraksi un profesionālo pilnveidi par pietiekošu un BIS sistēmā izdarīt atzīmi- pārbaude pabeigta

Sertificētie būvspeciālisti reklamētājā sfērā:

Darbības joma	Darbības sfēra	01.09. 2018.	01.01. 2020.	Izmaiņ as +/-
Inženierizpēte		23	25	+2
Projektēšana	Ēkas	361	368	+7
	Tilti	37	38	+1
	Ceļi	189	189	0
Būvdarbu vadīšana	Ēkas	2070	2043	-27
	Restaurācijas darbu vadīšana	53	49	-4
	Tilti	104	99	-5
	Ceļi	564	547	-17

Sertificētie speciālisti reglamentētajā sfērā:

Darbības joma	Darbības sfēra	01.01. 2018.	01.01. 2020.	Izmaiņas +/-
Būvdarbu būvuzraudzība	Ēkas	1124	1018	-106
	Restaurācijas darbu vadīšana	36	32	-4
	Tilti	81	74	-7
	Ceļi	300	287	-13
Kopā sertifikātu skaits		4942	4769	-173

LBS BSSI saņemtās sūdzības par būvspeciālistu pārkāpumiem veicot būvpraksi:

- Kopumā 2020. gada līdz 22.jūnijam saņemtas 36 sūdzības par 57 būvspeciālistiem, t.sk.no :
- Ekonomikas ministrijas 5 sūdzības,
- Būvniecības kontroles biroja 8 sūdzības,
- Būvvaldēm – 6 sūdzības,
- Juridiskām personām – 12 sūdzības,
- Fiziskām personām – 5 sūdzības.

LBS BSSI pieņemtie lēmumi par (izskatītajām sūdzībām) būvspeciālistu pārkāpumiem veicot būvpraksi:

- Izteikti 6 brīdinājumi,
- Maznozīmīgas piezīmes izteiktas 6 gadījumos ,
- Lieta nav uzsākta un sniegta atbilde pēc būtības - 6 gadījumos (pārsvarā fiziskām personām, norādot, ka tas ir civilstrīds nevis būvspeciālista pārkāpums).

LBS BSSI no būvvaldēm izskatot būvspeciālistu pārkāpumus vēlētos sagaidīt :

- Lielāku atsaucību informācijas sniegšanā par būvspeciālistiem, jo mums šobrīd Būvniecības informācijas sistēmā vēl nav pieejas būvvalžu sadaļai, sola otrajā pusgadā,
- precīzāku informāciju sākotnējā būvniecības procesa dokumentācijā, piem.- nenorādot tikai būvdarbu veicēju, kā juridisku personu, bet norādot jau konkrētās atbildīgās personas, kas ievērojami palielinātu mūsu kapacitāti un atvieglotu ekspertu darbu.

Padziļinātās pārbaudes būvspeciālistus izvēlas vadoties pēc sekojošiem riskiem:

- par būvspeciālistu BSSI ir ienākusi pamatota sūdzība(s) vai informācija par patstāvīgās būvprakses pārkāpumiem,
- ir ienākusi informācija par ētikas pārkāpumu(iem), kas saistīti ar būvpraksi,
- rodas aizdomas, ka BIS datu bāzē ievadītā informācija varētu būt nepatiesa,

Padziļinātās pārbaudes izvēlas pēc sekojošiem riskiem (turpinājums):

- ir ienākusi informācija, ka būvspeciālists pats nav kontrolējis, vadījis vai tieši izpildījis darbus, par kuriem viņš parakstījis kā atbildīgais būvspeciālists,
- būvspeciālists praktizējis vienlaicīgi nesamērīgi daudzos būvobjektos,
- LBS BSSI pieņēmusi būvspeciālistam saistošu lēmumu par konkrētā būvspeciālista profesionālās darbības tālāku uzraudzību.

Sadarbība ar pašvaldībām un būvvaldēm,

lai uzlabotu būvspeciālistu darba kvalitāti un būvniecības procesu

- Lūgums pašvaldībām un būvvaldēm :
 - Ziņot mums par **būvspeciālistu profesionālajiem pārkāpumiem** gan būvprojekta izstrādes periodā, gan būvniecības procesos;
 - Sniegt mums nepieciešamo informāciju, pēc mūsu rakstiska pieprasījuma, par būvspeciālistiem, kuri veikuši patstāvīgo būvpraksi Jūsu novadā;
 - Precīzi noformulēt objektu apsekošanas uzdevumus.
- LBS var piedāvāt sadarbību ar Pašvaldībām strīdīgu jautājumu risināšanā būvniecības iepirkumu stadijā, būvprojektu izstrādes stadijā, kā arī strīdīgu būvniecības procesu risināšanā.

Paldies par uzmanību!